

Tóth Judit (SZTE Móra Ferenc Szakkollégium)

A dualizmus témaköre a középszintű történelemérettségien

„(...) A történelem a múlt tudománya. Azt hiszem, nem jól mondják (...) Hogyan is lehetne minden előzetes szűrés nélkül a racionális megismerés tárgyává tenni megannyi jelenséget, amelyekben semmi közös nincs azon kívül, hogy nem a mi időnkben játszódtak le?”

Marc Bloch francia történész 1941-ben papírra vetett gondolata kétségkívül elgondolkodtató, valamint jelzi, hogy a történelemtanulásnak-és tanításnak számos, olykor nem kézzel fogható, de szignifikáns múltmegismerő és identitásformáló szerepe van.

Az önálló történelemtanítás az 1600-as években bibliai történetek, fejezetek elbeszéléséből, illetve az antikvitás jelentős műveinek elemzéséből állt. Az 1777-ben kiadott, majd 1806-ban megújított Ratio Educationis tekinthető az első állami tantervnek, mely definiálta a történelem tantárgy helyét és tárgyát az oktatásban, mely az etikus nevelésben tölt be kulcsszerepet. A kommunizmus időszakában a történelem a marxizmus-leninizmus-sztálinizmus ideológiájának alátámasztására, a propaganda egy eszközeként szolgált. A XX. század második felében lejátszódó paradigmaváltás jelezte, hogy a hatékony történelemoktatás a forrásközpontú és kompetenciafejlesztő oktatásban rejlik, ezért a tananyag, a módszertan és a vizsgáztatás megreformálásával 2005-ben bevezetésre került a történelemérettségi, ami többnyire illeszkedett az új szemléletben foglaltakhoz.

A történelem vizsga feladatait vizsgálva arra jutottam, hogy Magyarország dualizmuskori történelme (1867-1918) a több mint 70 további érettségi témakörtől eltérést mutat mind előfordulás, mind nehézség tekintetében. Céлом ezen eltérések, valamint ezek ok-okozati viszonyainak feltárása, és az érettségi rendszer értékelése.